

1944, október 28. Moskva. — Depeša čs. velvyslanca Zd. Fierlingera  
 čs. ministerstvu zahraničia v Londýne so zprávami týkajúcimi sa  
 Slovenského národného povstania.

Tajné.

1. Byl jsem dnes u Zorina ve věci Slovenska. Zbraně se dále posílají. V noci z 23. na 24. bylo dodáno 22 tun zbraní a z 25. na 26. operovalo 23 velikých nákladních letadel. Generální štáb slíbil pomoc v každém ohledu zesílit a vykonat vše, co bude na něm záviset.

2. Sovětský generální štáb je toho názoru, že dříve vyslání zástupce vrchního velení<sup>1</sup> bylo by bývalo účelné, nyní však třeba očekávat, že bude celý prostor, kde se naše vojsko a partyzáni udrží, pravděpodobně rozbit na několik úseků, pročež koordinace na místě bude obtížná. Kromě toho by bylo třeba vyslat tam ne pouze jednoho vyššího důstojníka, nýbrž s ním celý operativní štáb, což by bylo za dnešních poměrů dosti obtížné.

Kritická situace na Slovensku byla vyvolána nuceným ústupem německé armády z Maďarska. Němci se tam tlačí, neboť musí si probíjet cestu k ústupu. Nicméně podle soudu generálního štábu slovenské povstání splnilo svůj úkol politický i vojenský, neboť vyvolalo u Němců zmatek a zbavilo je důležitých komunikací. Důležité je, aby naše vojsko v horách vydrželo a dále plnilo svůj úkol. Pomůže hlavní frontě a pomůže i Slovensku se rychleji opět osvobodit a zachránit cenný majetek. Generální štáb připouští, že z počátku mnozí se dali svéstí snadností, s jakou převrat byl uskutečněn a pak tu nebylo hned z počátku snad vyvinuto nutné úsilí. Dnes se teprve ukáže, do jaké míry boj je míněn vážně a jak se lid osvědčí za těžších podmínek. Bude-li skutečně vůle k boji, může vše dobře dopadnout.

*Fierlinger.*

*AMZV Praha. Depeše došlé, 1944, čís. 2558 (Mos. 375). Záznam dešifrovanej došlej depeše (d. 30. 10. 1944). Strojopisný priepis. — Zd. Fierlinger, „Ve službách ČSR“, II, Praha 1948 s. 364—365.*

<sup>1</sup> Zatiaľ čo ešte 19. októbra čs. vláda odmietla Fierlingerov návrh z 8. 10. 1944, aby sovietska vláda bola požiadaná o vyslanie skúseného generála na Slovensko, ktorý by koordinoval bojovú činnosť všetkých povstaleckých jednotiek, pod dojomom nepriaznivo sa vyvíjajúcej situácie chytrou zmenila stanovisko. Informácie vo Fierlingerovej depeši z 28. 10. sú vlastne odpoveďou na Ripkove pokyny z 23. 10. 1944 (viď dokument čís. 483).